

GUIA DOCENT D'ASSIGNATURA

Titulació: Grau i Màster en Ciències Religioses

Nom assignatura: CRISTIANISME I FILOSOFIA POLÍTICA

Curs **2019-2020**

ECTS **4**

Període lectiu

**De febrer a
juny**

H. de
setmanals

classe

1,30h

Àrea

Professor

Dr. Firmin Dusabe

Llengua

Català

Descripció/Justificació

Els Estats i les Esglésies tenen com a objecte de la seva acció els éssers humans, als quals han de servir, de manera que l'ordenament de cadascuna d'aquestes dues entitats s'ha de mantenir en l'àmbit de la seva pròpia vigència: els Estats, en oferir benestar a tots els ciutadans, i les religions, en la seva missió de brindar a tot ésser humà una proposta de salvació transcendent.

Per tant, els principis que regeixen les seves relacions han de necessàriament reconèixer la distinció entre el que és del Cèsar i el que és de Déu; és a dir, entre l'Estat (el civil) i l'Església (la religió), i establir que l'autonomia de cada un es faci necessària per als complimentes de la seva respectiva funció.

El cristianisme va ser, des del començament, una religió universal i, per tant, no identificable amb un Estat, present en tots els Estats i diferent de cada un d'ells. Per als cristians, ha estat sempre clar que la religió i la fe no estan en l'esfera política, sinó en una altra esfera de la realitat humana ... "La política, l'Estat, no és una religió, sinó una realitat profana amb una missió específica".

Les relacions entre el poder civil i l'espiritual han de donar-se amb independència de cada un, en el marc d'un Estat laic, en el qual es reconegui l'autonomia de la política i civil respecte del que és religiós i espiritual, en el qual es respecti als que professen qualsevol religió i als que no en professen cap.

Requisits i orientacions prèvies

És desitjable la lectura dels autors com, per exemple, Sant Agustí, Tomas d'Aquino, Maquiavel, Thomas Hobbes, Jean-Jacques Rousseau, Carl Schmitt...

És recomanable haver cursat l'assignatura d'Història de l'Església.

Objectius Específics

- Aconseguir un bon coneixement dels principals autors de la teologia política.
- Aprofundir en el coneixement dels autors més significatius de la teologia política.
- Aconseguir un coneixement general dels principals autors cristians.
- Llegir, entendre i interpretar textos importants i representatius dels autors estudiats.
- Reflexionar sobre alguns problemes plantejats per la teologia política en el temps sobre la seva incidència cultural, social i política, i sobre la seva transcendència històrica.
- Desenvolupar la pròpia capacitat crítica i autocrítica, «dialogant» amb els autors estudiats i "repensant" i actualitzant els problemes estudiats.
- Relacionar transversalment els continguts de l'assignatura amb els d'altres assignatures de la titulació.

Competències

Competències transversals (genèriques)

Analitzar i sintetitzar els arguments centrals dels textos fonamentals de la filosofia en les seves diverses disciplines.

Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica, religiosa o política.

Competències específiques

Capacitat d'explicar el significat de termes bàsics de la filosofia política com llibertat, autoritat, contracte, política, religió, ètica i tolerància, així com d'identificar els estadis en la història de cadascun d'aquests conceptes.

També ha de poder interpretar textos dels autors tractats durant el curs i explicar-los amb les seves pròpies paraules. Això implica també la capacitat d'orientar-se en la bibliografia bàsica de teologia política (saber accedir a les fonts i utilitzar-les).

Continguts

I. APROXIMACIÓ CONCEPTUAL

- 1.Introducció
- 2.Aproximació conceptual
- 3.La resposta de la teologia cristiana
- 4.Religió civil

II. L'ORIGEN DEL PROBLEMA EN TERMES CRISTIANS

- 1.Introducció
- 2.L'apòstol Sant Pau

III. L'EDAT MITJANA

- 1.Introducció
- 2.Tres models medievals de teologia política cristiana
- 3.La teologia de l'imperi d'Eusebi de Cesarea (256-337)
- 4.La teologia com a combat contra el pecat: Agustí d'Hipona
- 5.Posterioritat d'Agustí
- 6.Tomas d'Aquino (1224-1274)
- 7.Guillem d'Occam (1280-1347)
- 8.Nicolau Maquiavel (1469-1527)

IV. ELS SEGLES XVI-XVIII

- 1.Introducció
- 2.L'escola de Salamanca
- 3.Thomas Hobbes (1588-1679)
- 4.Algunes altres tendències dels segles XVII i XVIII
  - 4.1.Baruch Spinoza
  - 4.2.Jean-Jacques Rousseau

V. EL PENSAMENT POLÍTIC I CATÒLIC DEL SEGLE XIX

- 1.Introducció
- 2.L'Església catòlica en el segle XIX
- 3.Alguns aspectes de la Contrarrevolució

4. Juan Donoso Cortés (1809-1853)

VI. EL TEOLÒGIC POLÍTIC I EL RELIGIÓS POLÍTIC EN EL SEGLE XX

1. Introducció

2. Europa en les primeres dècades del segle XX

3. Els socialistes cristians

4. Carl Schmitt, màxim representant de la teologia política del segle XX

VII. CONCLUSIONS

BIBLIOGRAFIA

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

- Classe magistral i altres metodologies de treball en grup a classe
- Tutories individualitzades o en grups reduïts a les hores d'atenció.
- Presentació de treballs de manera individual a classe.
- Elaboració d'itineraris personalitzats i seguiment del treball autònom de l'estudiant.
- Aprenentatge col·laboratiu i cooperatiu.
- Debat.

Avaluació

Criteris d'avaluació

L'assignatura s'avaluarà amb la integració de les següents notes parcials:

a) S'avaluarà l'assistència i la participació activa a classe: 40% de la nota final.

b) L'estudiant tindrà dues opcions: la realització d'un treball escrit sobre un dels autors relacionat amb l'assignatura o bé d'un examen comprensiu de la matèria: 60% de la nota final.

c) Per tal de superar l'assignatura, l'estudiant ha de tenir una qualificació mínima de 5 punts.

Bibliografia bàsica

Adrian Pabst y John Milbank (2011), *El pensamiento de John Milbank. Una introducción a la «Radical Orthodoxy»*, Scripta Theologica, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Navarra

Agustín de Hipona (1958), *La ciudad de Dios (Obras de San Agustín, XVI – XVII)*, edición de José Morán. Biblioteca de Autores Cristianos, Madrid.

Alba Almudena (2011), *Teología política y polémica antiarriana. La influencia de las doctrinas cristianas en la ideología política del segle IV*. Publicaciones Universidad Pontificia, Salamanca.

Bauer Julien (1999), *Politique et religion*. Presses universitaires de France, Paris.

Denis Sureau (2010), *Un nueva teología política : (en torno a la "Radical Orthodoxy")*. Editorial Nuevo Inicio, Malaga.

Kymlicka, W (1995), *Filosofia política contemporánea*. Barcelona, Ariel.

J A Zamora, Reyes Mate y J Maiso, *Las víctima como precio necesario*. Edit Trotta, Madrid 2016

Jonathan Wolf (2001), *Filosofia Política*. Barcelona, Ariel.

Lluís Duch (2014), *Religión y política*. Romanyà Valls, Fragmenta editorial.

Michel Patrick (1994), *Politique et la religion. La grande mutation*. Albin Michel, Paris.

Moltmann Jürgen (1987), *Teología política – Ética política*. Sígueme, Salamanca.

Robert, A. Dahl (1992), *La democracia y sus críticos*. Barcelona, Paidós.

Tomas de Aquino (2007), *La monarquía (De regno), (De regimine principum)*. Tecnos, Madrid.

Victòria Camps (2001), *Introducción a la filosofía política*. Barcelona, Crítica.

Victòria Camps (2013), *Historia de la ética 3vols*. Barcelona, Crítica.